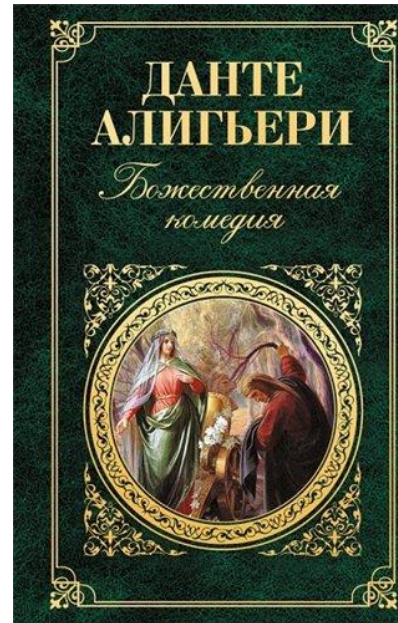


# БОЖЕСТВЕННА КОМЕДІЯ

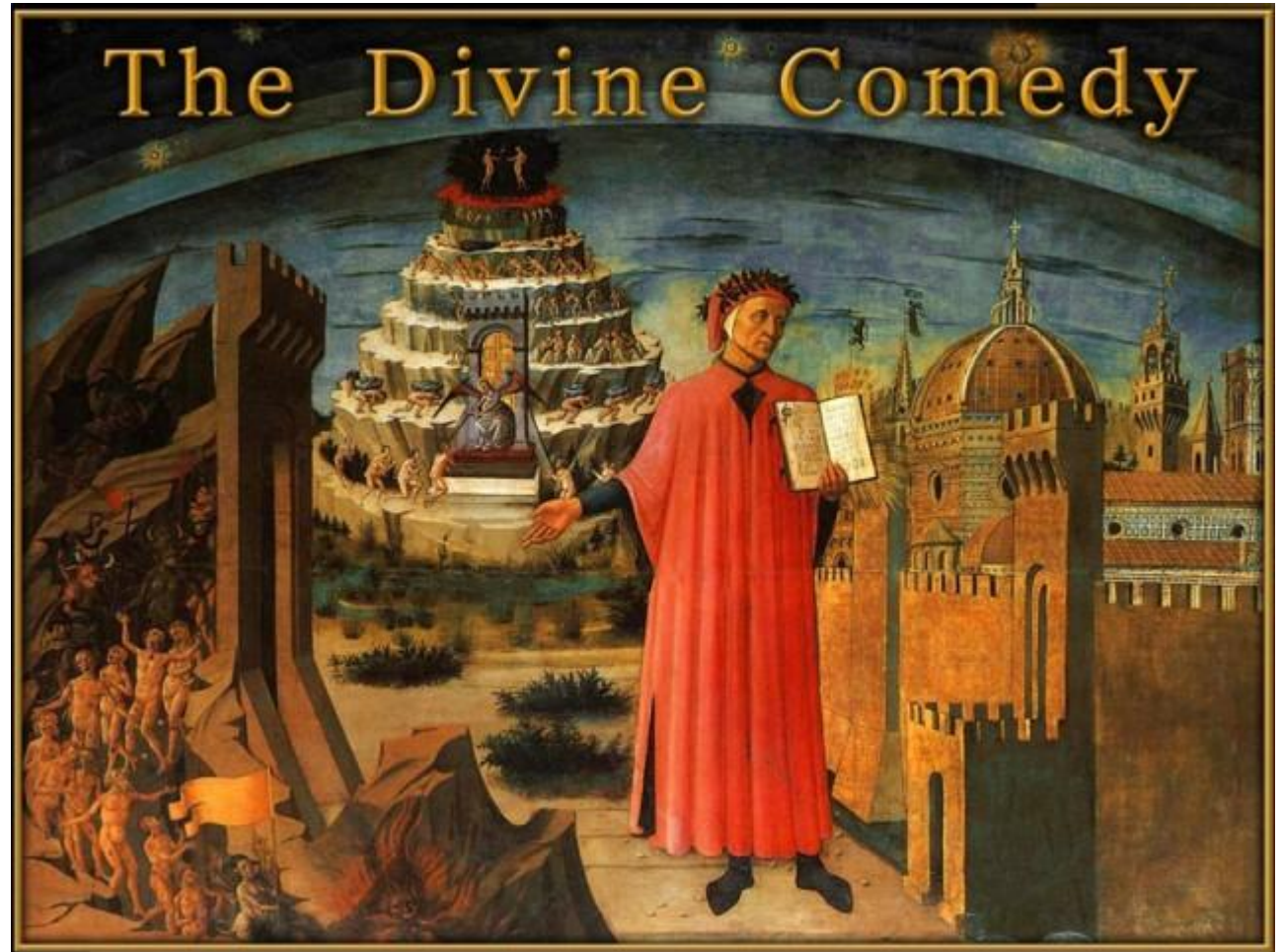


Підготувала: Маковська  
В.  
8-А клас



«Божественна комедія» (італ. *la Divina Commedia*) — філософсько-фантастичний віршований роман Данте Аліг'єрі, його основний твір, вважається шедевром світової літератури, написаний тосканським діалектом.

У трьох частинах («Пекло», «Чистилище», «Рай») Данте описує свою мандрівку до Бога, слідуючи спочатку за Вергілієм до місця, від якого його супроводжує Беатріче, що уособлює милість Божу. Твір, який є цілою енциклопедією знань середньовіччя, стоїть на вершині італійської поезії. Подорож поета трьома світами, що описана в «Комедії» — це символічний шлях людства в його прагненні до істини.



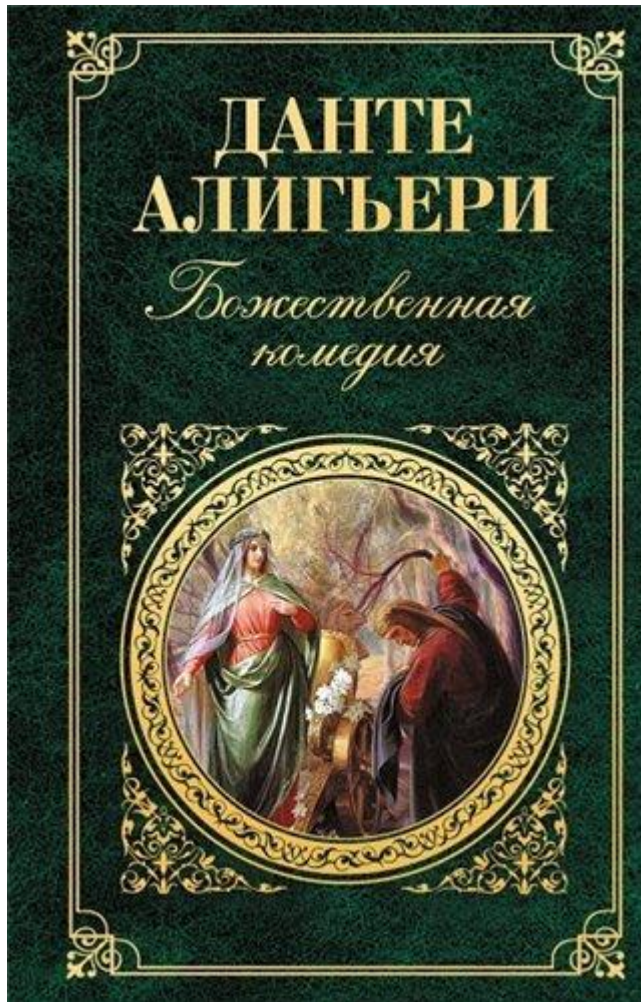


Твір має три частини — «Пекло», «Чистилище», «Рай», кожна по тридцять три пісні, хоча «Пекло» містить у собі ще одну додаткову пісню, загальна кількість яких, в результаті, сто. Символіка цифр, що символізує досконалість та ідеал, проявляється і в появі в поемі Беатріче. Вона з'являється у творі в 30 пісні «Чистилища» (кратна 3 і 10), або в 64 пісні від початку ( $6+4=10$ ). До неї — 63 пісні, а після неї — 36.

Поема має декілька шарів: це і особиста драма поета, і алегоричний опис історії Флоренції, і опис світу: в першій частині Данте розповідає про неорганічну природу, в «Чистилищі» — про живу природу, а свої метафізичні погляди викладає в «Райі».







Називаючи свою поему «комедією», Данте використовує середньовічну термінологію: комедія, як він пояснює в листі до Кангранде, - будь-який поетичний твір середнього стилю зі страшним початком і благополучним кінцем, написаний народною мовою; трагедія - будь-який поетичний твір високого стилю із захоплюючим і спокійним початком і жахливим кінцем. Слово «божественна» не належить Данте, так поему пізніше назвав Джованні Боккаччо. Трагедією Данте не міг назвати свій твір лише тому, що всі жанри «високої літератури» писалися латинською мовою. Данте ж написав її рідною італійською мовою. Оскільки Італія впродовж багатьох століть була роздроблена на безліч дрібних князівств, на її території існувала велика кількість діалектів. Твір Аліг'єрі «Божественна комедія», написаний у 14 ст. став однією з основних причин того, що рідний для Данте тосканський діалект став основою літературної італійської мови. «Божественна комедія» - плід всієї другої половини життя і творчості Данте. У цьому творі найбільш повно відбився світогляд поета. Данте виступає тут як останній великий поет середніх віків, поет, який продовжує лінію розвитку феодальної літератури.

Згідно з католицькою традицією, потойбічний світ складається з пекла, куди навіки потрапляють засуджені грішники, чистилища - місце перебування грішників, що спокутують свої гріхи, і раю - обитель блаженних.

Данте деталізує це подання і описує устрій загробного світу, з графічної визначеністю, фіксуючи всі деталі його архітектоніки. У вступній пісні Данте розповідає, як він, досягнувши середини життєвого шляху, заблукав одного разу в дрімучому лісі і як поет Вергілій, врятувавши його від трьох диких звірів, які загородили йому шлях, запропонував Данте зробити мандрівку потойбіччям. Дізнавшись, що Вергілій посланий Беатріче, померлою коханою Данте, він без вагань слідує за поетом.





# ПЕКЛО



Пекло має вигляд величезної воронки, що складається з концентричних кіл, вузький кінець яких упирається у центр Землі. Пройшовши передоднем пекла, що населене душами нікчемних, нерішучих людей, вони вступають в перше коло пекла, так званий лімб (А., IV, 25-151), де перебувають душі добродішних язичників, які не пізнали істинного Бога, однак наблизилися до цього пізнання і за те позбавлених пекельних мук. Тут Данте бачить видатних представників античної культури - Аристотеля, Еврипіда, Гомера та ін. Наступне коло заповнене душами людей, що колись віддалися неприборканій пристрасті. Серед них Данте бачить Франческу да Ріміні і її коханого Паоло, що стали жертвами забороненої любові один до одного. По мірі того як Данте, спускається все нижче і нижче, він стає свідком мук деревоугодників, примушених страждати від дощу і граду, скнар і марнотратників, які невтомно котять величезні камені, гнівливих, що тонуть в болоті. За ними слідує охоплений вічним полум'ям єретики і єресіархи (серед них імператор Фрідріх II, папа Анастасій II), тирані і вбивці, що плавають в потоках киплячої крові, самогубці, перетворені в рослини, богохульники і гвалтівники, що спалюються падаючим полум'ям, брехуни всіх мастей, муки яких вельми різноманітні. Нарешті Данте проникає в останнє, 9-те коло пекла, призначене для найжахливіших злочинців. Тут обитель зрадників, з них найбільші - Іуда Іскаріотський, Брут і Кассій, - їх гризе своїми трьома пащами Люцифер, повсталий колись на Бога янгол, цар зла, приречений на укладення в центрі землі. Описом страшного виду Люцифера закінчується остання пісня першої частини поеми.

# ЧИСТИЛИЩЕ



Минувши вузький коридор, що з'єднує центр землі з другою півкулею, Данте і Вергілій виходять на поверхню землі. Там, на середині оточеного океаном острова, височіє у вигляді усіченого конуса гора - чистилище, що подібно пеклу складається з ряду кіл, які звужуються по мірі наближення до вершини гори. Охороняє вхід в чистилище янгол. Він впускає Данте до першого кола чистилища, написавши попередньо у нього на лобі мечем сім Р (Peccatum - гріх), то є символ семи смертних гріхів. По мірі того як Данте піднімається все вище, минаючи одне коло за іншим, ці букви зникають, так що коли Данте, досягнувши вершини гори, набирає розташований на вершині останньої «земний рай», він вже вільний від знаків, написаних вартовим чистилища. Круги останнього населені душами грішників, які спокутують свої гріхи. Тут очищаються гордії, які змушені згинатися під тягарем, заздрісники, гнівливі, недбайливі, жадібні та ін. Вергілій доводить Данте до воріт раю, куди йому, не хрещеному, немає доступу.



# РАЙ

В земному раю Вергілія змінює Беатріче, яка возсідає на запряженій грифом колісниці (алегорія панування церкви); вона спонукає Данте до покаяння, а потім підносить його, просвітленого, на небо. Заклучна частина поеми присвячена подорожам Данте по небесному раю. Останній складається із семи сфер, що оперізують землю і відповідних семи планет (згідно з поширеною тоді Птолемеєвої системою): сфери Місяця, Меркурія, Венери і т. д., за ними слідує сфери нерухомих зірок і кришталева сфера, - за кришталевою сферою розташований Емпірей, - нескінченна область, населена блаженними, які споглядають Бога, - остання сфера, що дає життя всьому суццюму. Пролітаючи по сферах, ведений Бернардом, Данте бачить імператора Юстиніана, знайомить його з історією Римської імперії, вчителів віри, мучеників за віру, чії сяючі душі утворюють блискучий хрест; підносячись все вище і вище, Данте бачить Христа і діву Марію, янголів і, нарешті, перед ним розкривається «небесна Роза» - місце перебування блаженних. Тут Данте долучається до вищої благодаті, досягаючи спілкування з Творцем.

Не відкидаючи вчення про творіння, використовуючи неоплатонічні схеми міркувань, Данте учить про те, що людина має двояку – смертну і безсмертну – природу, що вона є середня ланка між тлінним і нетлінним і тому має подвійне призначення, передумовлюється до двокінцевої мети.





«Божественна комедія» побудована симетрично. Вона складається з трьох частин: перша частина («Пекло») складається з 34 пісень, друга («Чистилище») і третя («Рай») - по 33 пісні. Поема написана терцинами - строфами, що складаються з трьох рядків, які об'єднані римованням аба, бвб, вгв, що створює єдиний ланцюг рим. Ця схильність до певних чисел пояснюється тим, що Данте надавав їм містичне тлумачення. Так, число 3 пов'язане з християнською ідеєю про Трійцю, число 33 має нагадувати про роки земного життя Ісуса Христа. Всього в «Божественній комедії» 100 пісень (число 100 - символ досконалості).





Українською мовою «Божественну комедію» перекладали Петро Карманський, Михайло Драй-Хмара, Василь Барка, Володимир Самійленко, Микола Бажан, Дмитро Павличко, Іван Драч, Віталій Коротич, Василь Житник, Анатоль Перепадя, Павло Штокалко, Євген Дроб'язко. Повний переклад «Пекла» виконав Петро Карманський (за редакцією Максима Рильського). Перший повний переклад (усіх трьох частин) належить Євгенові Дроб'язку [1]. Переклад Михайла Драй-Хмари не зберігся. У 2013 році у львівському видавництві «Астролябія» вийшла перша частина «Божественної комедії» — «Пекло» — у перекладі Максима Стріхи.





# ДЯКУЮ ЗА УВАГУ

